

Jaké jsou zásady otevřené vědy pro pracoviště Akademie věd ČR?

16.1.2025 - Lucie Staňová | Akademie věd České republiky

Akademie věd ČR dlouhodobě rozvíjí otevřený přístup k vědeckým informacím. Hlásí se tím k principům otevřené vědy v souladu se závazkem šířit poznatky odborného výzkumu, doporučením UNESCO a zakotvením otevřené vědy v národní, evropské a mezinárodní vědní politice.

„Open Science podporuje rozvoj vědy a přispívá ke kreativnějším badatelským objevům i inovacím. Kromě toho zvyšuje i důvěryhodnost vědeckých institucí, protože umožňuje nasbíraná data kdykoli ověřit,“ vyzdvihuje Jiří Homola z Akademické rady AV ČR.

Na konci listopadu 2024 vedení Akademie věd ČR schválilo soubor doporučení pro výzkumná pracoviště. Dokument **Zásady otevřené vědy AV ČR** vznikl v reakci na dynamický vývoj Open Science. Respektuje přitom aktuální požadavky a standardy, které v mezidobí vznikly a ustálily se v evropském i celosvětovém měřítku. Dokument vytváří společný rámec pro naplňování principů otevřené vědy na pracovištích Akademie věd ČR a přináší doporučení pro jednotné nakládání s otevřenými vědeckými poznatky. Zároveň zdůrazňuje, že je nezbytné dbát na ochranu duševního vlastnictví.

Dokument mimo jiné vyzývá pracoviště, aby se řídila zásadami, jako jsou otevřenost, udržitelnost a transparentnost. Zároveň například doporučuje, aby pracovníci nakládali s daty v souladu s FAIR principy, ukládali data ve lhůtách stanovených v plánu správy dat (Data Management Plan) a publikace umísťovali do důvěryhodných úložišť.

Podporu najdete v knihovně

Centrální podporu pracovištím AV ČR při zavádění principů otevřené vědy poskytuje Knihovna AV ČR. Na konci roku 2022 zde vzniklo specializované Open Science oddělení, které nabízí komplexní informace a poradenství prostřednictvím webových stránek a kontaktních osob.

„Oddělení vzniklo, aby poskytovalo služby v oblasti Open Science pracovištím Akademie věd a aby implementace otevřené vědy a naplňování nových podmínek poskytovatelů byly co nejjednodušší,“ doplňuje ředitelka Knihovny Magdaléna Vecková. Nejnověji oddělení nabízí zdarma také online službu AV ČR – FAIR Wizard pro snadnou tvorbu plánů správy dat.

Více o Open Access a Open Science v Akademii věd ČR si přečtete také v článcích *Jak usnadnit otevřené publikování? Tipy zazněly na semináři v Akademii věd, Brána vědy otevřená. Specializované oddělení pomáhá v Akademii s Open Science* a rozhovoru s Jiřím Homolou.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Jake-jsou-zasady-otevrene-vedy-pro-pracoviste-Akademie-ved-CR-00001>